

Bruxelles, 23. travnja 2026.
(OR. en)

8526/26

Međuinstitucijski predmet:
2026/0094 (NLE)

ENV 406
CLIMA 220
POLMAR 34

PRIJEDLOG

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 23. travnja 2026.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2026) 172 final

Predmet: Prijedlog
ODLUKE VIJEĆA
o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Konvencije
o zaštiti morskog okoliša sjeveroistočnog Atlantika na sastanku Komisije
OSPAR u lipnju 2026.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2026) 172 final.

Priloženo: COM(2026) 172 final

Bruxelles, 23.4.2026.
COM(2026) 172 final

2026/0094 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

**o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Konvencije o zaštiti
morskog okoliša sjeveroistočnog Atlantika na sastanku Komisije OSPAR u lipnju 2026.**

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se prijedlog odnosi na odluku o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije u Komisiji za Konvenciju o zaštiti morskog okoliša sjeveroistočnog Atlantika (dalje u tekstu „Komisija OSPAR”) u vezi s predviđenim donošenjem preporuke o postupnom ukidanju zaštitnog pokrova na vreći koće.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Konvencija OSPAR

Cilj Konvencije o zaštiti morskog okoliša sjeveroistočnog Atlantika (dalje u tekstu „Konvencija OSPAR”) je zaštititi morsko područje sjeveroistočnog Atlantika od štetnih učinaka ljudskih aktivnosti kako bi se zaštitilo zdravlje ljudi i očuvali morski ekosustavi te, ako je izvedivo, obnovila morska područja izložena negativnim utjecajima. Konvencija ima 16 ugovornih stranaka: Belgija, Danska, EU, Finska, Francuska, Njemačka, Island, Irska, Luksemburg, Nizozemska, Norveška, Portugal, Španjolska, Švedska, Ujedinjena Kraljevina i Švicarska. Konvencija OSPAR stupila je na snagu 25. ožujka 1998.

2.2. Komisija OSPAR

Komisija OSPAR (osnovana člankom 10. Konvencije) sastoji se od predstavnika svih ugovornih stranaka; sastaje se redovno i u bilo koje drugo vrijeme ako je to potrebno zbog posebnih okolnosti. Njezine zadaće uključuju nadzor nad provedbom Konvencije i preispitivanje prioriteta OSPAR-a, stanja obuhvaćenog morskog područja, djelotvornosti mjera koje se donose i potrebe za eventualnim dodatnim ili drukčijim mjerama. Na temelju članka 10. stavka 3. Konvencije OSPAR Komisija OSPAR ovlaštena je donositi odluke i preporuke u skladu s člankom 13. Konvencije OSPAR.

U skladu s člankom 20. Konvencije svaka ugovorna stranka ima jedan glas u Komisiji OSPAR. EU ima pravo na broj glasova jednak broju njegovih država članica koje su ugovorne stranke Konvencije. EU ne smije ostvarivati svoje glasačko pravo ako ga ostvaruju njegove države članice i obratno (članak 20. stavka 2.). U skladu s člankom 13. stavkom 1. Konvencije OSPAR, ugovorne stranke donose odluke i preporuke jednoglasno, a ako se jednoglasnost ne može postići, tročetvrtinskom većinom glasova ugovornih stranaka.

2.3. Predviđeni akt Komisije OSPAR

Na sastanku u lipnju 2026. Komisija OSPAR trebala bi donijeti preporuku o postupnom ukidanju zaštitnog pokrova na vreći koće u ribolovu s ciljem znatnog smanjenja količine morskog otpada koji proizvodi ribolovni alat (dalje u tekstu „predviđeni akt”). Zaštitni pokrov na vreći koće napravljen je od plastike i kao takav doprinosi onečišćenju plastikom a, osim toga, njegovo zaplitanje predstavlja trajnu opasnost za morske vrste.

Preporukom, koja nije pravno obvezujuća, ugovorne stranke OSPAR-a pozivaju se na donošenje nacionalnih mjera za zamjenu zaštitnog pokrova na vreći koće ekološki prihvatljivim alternativama i na potporu testiranju i razvoju takvih alternativa. Nadalje, zagovara razmjenu informacija, zajedničko prevladavanje potencijalnih prepreka i promicanje primjerenih alternativa pravnim putem čim budu dostupne.

Preporukom se također potiče aktivno praćenje radi razumijevanja učinka zaštitnog pokrova na vreći koće na morski okoliš.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Stajalište koje treba zauzeti na sastanku Komisije OSPAR u lipnju 2026. je da se donošenje predviđenog akta podrži. Preporuka je u skladu sa zakonodavstvom EU-a koje se odnosi na zaštitu morskog okoliša, uključujući Direktivu (EU) 2019/904, koja se bavi smanjenjem utjecaja određenih plastičnih proizvoda na okoliš, i Direktivu 2008/56/EZ, koja se bavi uspostavljanjem okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša. Ključni element potonje direktive su mjere usmjerene na sprječavanje štete koju obalnom i morskom okolišu nanosi morski otpad, što je odlučujući čimbenik za postizanje dobrog stanja okoliša morskih voda.

Uredbom (EU) 2019/1241 utvrđuju se i odredbe za očuvanje ribolovnih resursa i zaštitu morskih ekosustava. Ti zakonodavni akti EU-a zadaju dosljedan okvir za moguće postupno ukidanje zaštitnog pokrova na vreći koće radi ublažavanja onečišćenja plastikom, u skladu s ciljevima predviđene preporuke OSPAR-a. Potrebno je donijeti stajalište Unije o predviđenoj preporuci jer će ona potaknuti provedbu politika i propisa EU-a, spriječiti nanošenje štete morskom okolišu i bioraznolikosti te poboljšati njihovu zaštitu. Stoga se predlaže da Unija podrži donošenje predviđenog akta.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

U članku 218. stavku 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”¹.

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

Komisija OSPAR tijelo je osnovano na temelju sporazuma, konkretno Konvencije OSPAR.

Predviđeni akt proizvodi pravne učinke u smislu članka 218. stavka 9. UFEU-a jer preporuka o postupnom ukidanju zaštitnog pokrova na vreći koće u ribarstvu, iako nije pravno obvezujuća, proizvodi pravne učinke u skladu s međunarodnim pravom s obzirom na to da Konvencija OSPAR ugovornim strankama nameće obvezu postupanja u odnosu na provedbu preporuka Komisije OSPAR. .

U tom bi kontekstu trebalo uputiti na članak 22. Konvencije OSPAR, kojim se ugovornim strankama nameće pravna obveza da obavješćuju Komisiju u pravilnim intervalima o „(a) pravnim, zakonskim ili ostalim mjerama koje poduzimaju za provedbu odredaba Konvencije i o odlukama i preporuka koje su usvojene sukladno njima, posebno uključujući mjere koje se poduzimaju u sprečavanju i kažnjavanju postupanja koje je suprotno ovim odredbama [...]”. Osim toga, člankom 23. Konvencije se propisuje da Komisija OSPAR „procjenjuje njihovu sukladnost s Konvencijom i odlukama i preporukama koje se sukladno njoj usvoje”.

¹ Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka/Vijeće, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, t. od 61. do 64.

Iz tih je odredaba jasno da Konvencija OSPAR utvrđuje pravnu obvezu da se od stranaka očekuje da poduzmu mjere za provedbu preporuka Komisije OSPAR i da obavješćuju o tim mjerama i da je Komisija OSPAR dužna pratiti njihovu usklađenost s tim preporukama, čime se strankama nameće obveza postupanja u odnosu na te preporuke. Stoga se može utvrditi da preporuke Komisije OSPAR proizvode pravne učinke u odnosu na ugovorne stranke, uključujući Uniju, u smislu članka 218. stavka 9. UFEU-a.

U slučaju preporuke o postupnom ukidanju zaštitnog pokrova na vreći koće, postojanje takvih pravnih učinaka potvrđeno je sadržajem preporuke. U tom bi kontekstu trebalo uputiti na točku 5. preporuke, naslovljenu „izvješća o provedbi”, u kojoj se utvrđuje da se od stranaka očekuje da provedu preporuku i da su obvezne obavještavati („podnose izvješća”) o toj provedbi koristeći posebno utvrđeni obrazac za izvješćivanje iz Priloga I. preporuci.

Stoga predviđeni akt proizvodi pravne učinke za Uniju u skladu s međunarodnim pravom jer je Uniji, kao ugovornoj stranci Konvencije, nametnuta obveza postupanja u odnosu na provedbu predviđenog akta i obavješćivanja o toj provedbi. Predviđenim aktom ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir Sporazuma.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na zaštitu okoliša. Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 192. stavak 1. UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 192. stavak 1. u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Konvencije o zaštiti morskog okoliša sjeveroistočnog Atlantika na sastanku Komisije OSPAR u lipnju 2026.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1. u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Konvenciju OSPAR (dalje u tekstu „Konvencija”) Unija je sklopila Odlukom Vijeća 98/249/EZ od 7. listopada 1998.
- (2) U skladu s člankom 10. stavkom 3. Konvencije Komisija osnovana člankom 10. stavkom 1. Konvencije („Komisija OSPAR”) može donositi odluke i preporuke u skladu s člankom 13. Konvencije.
- (3) Predviđeno je da Komisija OSPAR na svojem 29. redovnom sastanku 22. lipnja 2026. donese preporuku o postupnom ukidanju zaštitnog pokrova na vreći koće.
- (4) Ako preporuka Komisije OSPAR o postupnom ukidanju zaštitnog pokrova na vreći koće bude donesena, proizvodit će pravne učinke za Uniju.
- (5) Stoga je primjereno utvrditi stajalište koje treba zauzeti u okviru Komisije OSPAR u pogledu preporuke o postupnom ukidanju zaštitnog pokrova na vreći koće.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Unija se slaže s donošenjem preporuke o postupnom ukidanju zaštitnog pokrova na vreći koće u okviru Komisije OSPAR.

Članak 2.

Manje tehničke izmjene stajališta utvrđenog u članku 1. mogu se dogovoriti bez daljnje odluke Vijeća.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*